

A

Accessoires

Kunnen ook rekwisieten zijn.

Spullen die bij het kostuum van een acteur/actrice horen. Bv. een hoed, sjaaltje enz.

Achterdoek

(= Fond).

Een meestal zwart doek dat op het podium hangt. Ervoor wordt de voorstelling gegeven.

Acteren

Toneelspelen, zonder dat je ziet dat er toneel gespeeld wordt. Je speelt iemand anders dan jezelf.

Acteur/Actrice

(= Toneelspeler/toneelspeelster)

Persoon die een personage neerzet in een film/theaterstuk.

Acteurs recht

Een acteur heeft het recht om zijn tekst aan te passen zodat hij het goed en duidelijk kan overbrengen naar het publiek (soms met overeenkomst met de regisseur).

Actualisering

Aanpassen van de tekst/script, personages naar een meer hedendaagse situatie.

Affiche

Grote aanplakbiljetten met alle nodige informatie op zoals datum, acteurs, regisseur, locatie.

Een reclameboodschap.

Een flyer is meestal het zelfde als een affiche maar in een kleinere vorm om uit te delen.

Afschermen

(= Coucheren, maskeren)

Voor een medeacteur gaan staan zodat het publiek hem niet ziet staan.

Afschmink

Crème waarmee de schmink vet wordt gemaakt waardoor deze makkelijk te verwijderen is.

Waterschmink kan gewoon met water en zeep afgewassen worden.

Akoestiek

De geluidskwaliteit van een zaal. Als de spelers niet overal hoorbaar zijn of het galmt erg, is de akoestiek slecht.

Akte

(= Bedrijf)
Zie bedrijf.

Amateurs

Liefhebbers, mensen die graag toneelspelen zonder dat het hun beroep is en zonder dat ze er geld voor krijgen.

Amfitheater

Een soort theater dat is uitgevonden door de Romeinen.

Het lijkt wat op een stadion: beneden in het midden wordt gespeeld en de zitplaatsen eromheen lopen trapsgewijs op.

Antagonist

Een tegenspeler op toneel, tegenspeler van bv. de hoofdrolspeler.

Anticlimax

Opeenvolging van steeds zwakkere woorden of uitdrukkingen: schreeuwen - roepen - zeggen - fluisteren. In dramatisch werk wordt de anticlimax vaak toegepast om een zekere ontspanning te verkrijgen, waarna het hoogtepunt (de climax) des te meer indruk maakt.

Applaus halen

Als het publiek klappt, komen de spelers op het podium en buigen nederig als dank voor het kijken.

Applaus melken

De spelers komen weer naar voren als het publiek net wil ophouden met klappen. Zo zorgen ze ervoor dat het applaus langer duurt.

Arenatoneel

Toneel in het midden waar de stoelen voor het publiek in een rondje omheen staan.

Articuleren

Duidelijk en nauwkeurig uitspreken van woorden en klanken, waardoor iedereen het goed verstaat.

Artiestenfoyer

Een bar bij de kleedkamers waar alleen de mensen die aan de voorstelling meewerken mogen komen.

Artiesteningang

Ingang meestal achter het toneel die toegang verschaft voor de artiesten.
Voor sommige fans de plaats om handtekeningen te vragen.

Auditie

Beslissen wie het beste bij welke rol past.

Auteur

Een schrijver (= toneelschrijver).

Avant-première

Voorstelling die plaatsvindt voor de eerste publieke voorstelling, vaak voor insiders.

B**Backstage**

Alles wat het publiek niet te zien krijgt achter het podium, bv. de kleedkamers.

Backstage pas

Sticker, armband of kaartje wat deze persoon het recht geeft zich op en achter het podium te bevinden.

Balkon

Zitplaatsen met balustrade bovenaan in een schouwburg.
Deze zitplaatsen zijn vaak het goedkoopst.

Balletvloer

Kunststof zeil wat op de vloer wordt gelegd om het toneel voor dans geschikt te maken.
Oorspronkelijk is het zeil bedoeld om dansers niet uit te laten glijden.

Bedieningspaneel

Een regeltafel met rijen knoppen en schuiven om het licht of het geluid te regelen, bv. de geluidstafel.

Bedrijf

(= Akte)

Een toneelstuk bestaat meestal 3 bedrijven. Twee voor, en een na de pauze.

Tussen de bedrijven ging het doek dicht en konden ze het decor verwisselen. Tegenwoordig zijn er niet duidelijke bedrijven meer en gaat het doek niet altijd meer tussendoor dicht.

Bezetting

(= De cast)

De rolverdeling. Wie speelt wie?

Bijgeloof

Nogal veel bij het toneel, zoals bv niet fluiten op het podium. Acteurs fluisteren wel eens tuut-tuut-tuut in de oren van hun medespelers om hun goede moed en succes toe te wensen. Komt uit de middeleeuwen: met een bezemstok 3x op het podium tikken om de boze toneelgeesten weg te jagen.

Wens een acteur nooit succes. Het bijgeloof zegt dat de voorstelling dan mislukt. Zeg altijd toi toi toi, merde, break-a-leg...

Bijrol

Een rol die niet de hoofdrol betreft maar toch bijdraagt aan het verhaal. Geen figuratie (soms wel edelfiguratie). Er zijn kleine en grote bijrollen, allen zijn zeer belangrijk.

Blacklight

Ultraviolet licht in combinatie met witte verf of fluorescerende verf. Geeft een mooi effect in het donker.

Blooper

Wordt gezegd van een acteur wanneer die een grappige fout maakt.

Black out

1) Even totaal niets meer weten. Kan komen door overgeconcentreerd zijn.

2) (= Donkerslag) Alle lichten die op het podium gericht zijn uitgaan.

Blijspel

Vrolijk toneelstuk, komedie...

Break-a-leg

Een succes wens (= toi toi toi, merde...).

Brochure

(= Script)

Een toneeltekst. Boekje met de tekst en regie aanduiding voor een acteur.

Bühne

(= Podium)

Het toneel, de plek waar je speelt.

Buiging

Als dank voor het applaus nemen de toneelspelers deze nederige houding aan.

C**Cabaret**

(= Kleinkunst)

Theater met sketches (kleine korte toneelstukjes van ongeveer vijf minuten), dans en zang waarbij vaak op een satirisch-humoristische wijze politieke of actuele gebeurtenissen bekritiseerd worden. Vaak is er sprake van direct contact met het publiek (Spreken met het publiek en reageren op de reacties van het publiek).

Cabotineren

(= Schmieren)

Overdreven spelen/acteren.

Call time

Wordt vooral gebruikt bij tv/film werk. Het uur dat je aanwezig moet zijn bij de kleedster/schminkster/set...

Cast

(Eng.) Alle acteurs samen vormen de cast.

Casting

(= Auditie) (Eng.)

Rolverdeling, bezetting (zie auditie).

Changement

Verandering van decor tijdens de voorstelling.

Gebeurt meestal tijdens de pauze en de black out.

Changement à vue

Verandering van decor met open doek. Zichtbaar voor het publiek.

Clacque

Personen die speciaal komen om voor iemand te klappen.

Soms worden ze ervoor betaald.

Climax

Hoogtepunt wanneer de spanning tussen publiek en spel het hoogst is.

Comedie

(= Klucht = blijspel)

Meestal met een goed einde soms met een lach en een traan.

Coucheren

(= Afschermen = maskeren). Zie afschermen.

Coulissen

Meestal zwarte gordijnen aan de zijkant van het toneel. Toneelspelers die op of afgaan lopen er tussendoor.

Couperen

In de tekst knippen, iemand zijn tekst niet laten uitspreken. Kan in twee gevallen. Een medespeler expres zijn tekst niet laten uitspreken (staat in de regie aanwijzing) of per ongeluk iemand niet laten uitspreken zodat er een stuk aan informatie verloren gaat.

Cour

(Tegengestelde van jardin)

Belangrijke term in de theaterwereld. Cour is de linkerkant als je als acteur naar het publiek kijkt MAAR de rechterkant als je als publiek naar het podium kijkt. Dit om raar maar waar geen verwarring te veroorzaken tussen acteur en regisseur.

Zie ook de afbeelding onderaan de pagina.

Crew

Zijn de mensen die op de set werken/achter podium.

Acteurs niet meegerekend (acteurs = cast).

Crux
Keerpunt in het verhaal.

Cue
(Spreek uit als kjoer)
Een medespeler wacht op een bepaald woord/gebeuren van een tegenspeler waarop je rekent om zelf te kunnen spreken (Helaas is dit niet een betrouwbaar middel).

Curriculum Vitae
Afkorting CV.
Document waar uw personalia, opleidingen, workshops en stages en ervaring opstaan. Af te geven bij een auditie.

D

Debuut
Eerste publieke optreden van een toneelspeler, zanger, danser, enz.

Decor
Alles wat op het toneel/podium staat. De locatie waar het verhaal zich afspeelt wordt weergegeven.

Dialog
(Tegengestelde van een monoloog)
Gesprek tussen twee acteurs. De ene acteur geeft een repliek op de andere.

Dictie
De manier van spreken.
Acteurs volgen in hun opleiding lessen dictie om zuivere en goed gearticuleerde klanken te kunnen voortbrengen.

Docent(e)
Leerkracht zang/dans/toneel.

Doddelen
Je verspreken. Meestal door moeilijke zinnen te snel te willen zeggen.

Doek
(= Sierdoek)
Het gordijn voor het toneel.

Donkerslag
(= Black out)
Alle lichten die op het toneel gericht staan in een keer uitgaan.

Doorloop
Repetitie van het geheel.

Draaiboek
Boek met regieaanwijzingen voor een voorstelling, het is een in detail uitgewerkt plan.

Drama
Toneelstuk over menselijk conflicten. Droevig stuk.

Druppel
Klein microfoontje dat verbonden is aan een zender.
Dit wordt veel gebruikt door cabaretiers en musicalacteurs.

Dubbelrol
Een acteur die meerdere rollen heeft in een toneelstuk.

E

Edelfigurant
Personen die één of twee zinnen moet zeggen.

Eenakter
Een toneelstuk in één bedrijf dat niet zo lang duurt. Ongeveer een klein uurtje.

Engelenbak
(= Balkon)
Vroeger de hoogste en goedkoopste zitplaats.

Entr'acte
Iets wat tussen twee bedrijven gebeurt.

Epiloog
Afsluiting, slotrede.
Vaak gebruikt om een samenvatting te geven van wat je gezien en gehoord hebt.

F

Face
"Face publiek", naar het publiek gedraaid.

Farce
(= Klucht, blijspel)
Dolkomische vertoning.

Festival
Feestelijk veel verschillende voorstellingen achter elkaar.

Figurant
Iemand die mee mag spelen maar niets hoeft te zeggen.

Flyer
Uitdeel briefjes om reclame te maken voor een productie. Meestal verkleinde vorm van de affiches.

Fond
(= Achterdoek).

Foyer
Plek waar je een drankje haalt tijdens de pauze of achter de voorstelling.

Freeze
(Eng. Bevries)
Stokstijf staan, alsof je bevroren bent.

Fries

Een smalle lange lap dat boven en vooraan het toneel hangt, zodat het publiek de buizen en lampen boven het toneel niet ziet hangen.

Front

De voorkant van het podium.

Frontlicht

Licht vanuit de zaal gericht op de voorkant van het toneel.

G**Garderobe**

(= Vestiare)

Plaats voor jassen, tassen enz.

Generale repetitie

De laatste repetitie voor de première. Repetitie met alles erop en eraan, geluid, belichting...enz. Repetitie die op een voorstelling lijkt maar dan zonder publiek. Een repetitie waar de regisseur zijn snater houdt gedurende de hele voorstelling en pas na de voorstelling nog commentaar geeft.

Genre

Type toneelstuk, bv. komedie, klucht, tragedie...

Grid

Stelsel van buizen tegen het plafond, waaraan licht, decor of doeken zijn bevestigd.

Grimeren

(= Schminken)

Iemands gezicht beschilderen.

Grimeur

Degene die grimeert.

H

Hoofdrol

De speler waar het verhaal omdraait. Uitzonderlijk zijn er meer dan één hoofdrolspelers.

Horizondoek

Hangt meestal aan de achterzijde van het podium en wordt gebruikt om diepte te creëren.

|

Imitatie

Het nadoen van een persoon/dier/ding.

Improvisatie

Acteren zonder van te voren wat af te spreken en zonder een script.

Meestal krijgen de acteurs suggesties van het publiek.

Incalculeren

(= Inprenten)

Iets onthouden. Vb handelingen die je moet doen op het podium.

In-ear

(= Oortje)

Koptelefoontje die voor het publiek niet zichtbaar is. Klein koptelefoontje die juist in het oor past. Het wordt door sommige acteurs gebruikt als souffleur middel.

Inleven

Een acteur moet zich 'inleven' in zijn personage. De karakter trekken van zijn rol spelen. U de rol eigen maken.

Inspelen

Na een aantal (proef)voorstellingen moet een stuk 'ingespeeld' zijn. Vlot draaien.

Interactie

De manier waarop je omgaat, beïnvloedt, reageert op je medespeler of publiek.

Intonatie

Manier van spreken met beklemtoning om iets duidelijk te maken.

De juiste intonatie hebben om een boodschap goed te laten overkomen.

J

Jardin

(Tegengestelde van cour)

Jardin is de rechterkant als je als acteur naar het publiek kijkt MAAR de linkerkant als je als publiek naar het podium kijkt. Dit om raar maar waar geen verwarring te veroorzaken tussen acteur en regisseur.

Zie ook de afbeelding onderaan de pagina.

Jeugdtheater

Theater door kinderen gespeeld. Niet verwarren met Kindertheater dat door volwassenen wordt gespeeld maar voor een publiek dat uit kinderen bestaat.

K

Karakters

Rol, figuur, karakter in een toneelstuk.

Kleedkamers

Kamer dat meestal dicht bij het podium is waar de acteurs zich kunnen opkleden.

Kleurfilter

Plastic plaatje dat voor de lens van een spot(licht) gezet kan worden om de kleur van het licht te veranderen.

Kleinkunst

(= cabaret). Zie cabaret.

Klucht

(= blijspel = comedie)

Komedie

(= blijspel = klucht)

Realistischer vorm van een klucht. Het verhaal over echte mensen die geconfronteerd worden met een probleem en daardoor een karakterontwikkeling doormaken. Loopt meestal positief af.

Kostuum

Het pak van een acteur/danser/...

L

Lichaamstaal

Communicatie door middel van lichaamshouding en/of gezichtsuitdrukking. Denk aan mimiek.

Lichttafel

Paneel met allemaal knopjes dat speciaal is ontworpen voor het bedienen van de theaterlampen/spots tijdens een theatervoorstelling.

Lichtplan

Uitgewerkt plan waarop staat aangegeven waar welke schijnwerpers moeten hangen en wanneer ze aan of uit moeten.

Lijstoneel

Podium hoger dan de eerste rijen in de zaal.

Er zit een lijst van muren omheen, zodat het toneel eruit ziet als een schilderij.

Loge

Meestal in schouwburgen en ouderwetse theaters.

Afgescheiden groepje stoelen met eigen ingang en afgezonderd door muren. Kijkt uit op het podium.

M

Matinee

Voorstelling die in de middag gegeven wordt.

Melodrama

Toneelgenre; bijzonder treurig verhaal dat soms triest, soms hoopvol eindigt.

Merde

Frans voor poep. In Vlaanderen gebruiken ze dat op dezelfde manier als toi-toi en break-a-leg.

Mime

Soort van toneel maar dan zonder woorden. Gebarenspeel om emoties en gedachten duidelijk te maken.

Mimespeler
Iemand die het gebarenspeel beoefent.

Mimiek
Gezichtsuitdrukking, ook gebarentaal.

Microfoon
Cilinder waar in gesproken en gezongen kan worden. Dat geluid wordt versterkt en door boxen de zaal ingebracht zodat alle mensen het goed kunnen verstaan.

Mise-en-scène
Alle afspraken over de manier waarop de toneelspelers zich tijdens een voorstelling op het toneel bewegen. Het zichtbare gedeelte van de regie.

Monitor
Dit kan een televisie zijn maar het zijn ook de luidsprekers die richting de bands staan zodat ze zichzelf kunnen horen.

Monteren
In elkaar zetten. Vb een bedrijf/scène in elkaar zetten. Alle handelingen vastleggen.

Monoloog
Gesprek met jezelf of tegen het publiek.
Gesprek door één persoon zonder tegenspeler die replieken moet geven.

Musical
Theater waarbij een deel van de tekst gezongen wordt. Meestal met dans.

Muziektheater
Theaterproducties met muziek.

N

Nagalm
Echo die soms hinderlijk kan zijn in een theater, maar ook soms kunstmatig gemaakt wordt voor bijzondere effecten.

O

Open doekje

Applaus midden in een voorstelling. Publiek dat begint te applaudisseren omdat iets grappig, goed gespeeld, mooi gezegd of gezongen werd.

Openluchttheater

Theater in de buitenlucht.

Opera

Theaterstuk waar alle teksten gezongen worden en die door een orkest wordt begeleid.

Orkestbak

Soort van grote put net voor het podium waar alle muzikanten van het orkest in zitten.

Ovatie

Een zeer groot applaus op het einde van de voorstelling van een zeer tevreden publiek.

Staan ovatie: Publiek die rechtstaat als teken van tevredenheid. Wordt zelden gedaan en is een grote eer voor de acteurs als het publiek een staande ovatie geeft.

Overacting

Overdreven acteren.

Out faden

(Eng. Fade out)

Wordt gezegd van muziek en licht. Een overgang van licht naar donker of van muziek naar stil.

P

Parodie

Toneelgenre; Meestal een bestaand theaterstuk herschrijven naar een parodie. Het belachelijk maken van een verhaal. Het verhaallijn, de personages en het onderwerp blijven wel het zelfde.

Patineren

Kleren of decorstukken vies maken, zodat ze er gebruikt/echter uitzien.

Persiflage

Spottende imitatie. Overdrijven van enkele kenmerken van het origineel met de bedoeling dit belachelijk te maken (Karikatuur).

Personage

Rol die een acteur vertolkt.

Personificatie

Dieren en levenloze dingen die een persoon moeten voorstellen. Eigenschappen toegeëigend aan dingen/dieren. Bv een sprekende koffiepote.

Placeren

Bezoekers hun juiste plaats in de zaal wijzen.

Plankenkoorts

Niet durven spelen/acteren voor mensen.

Het podium niet opdurven gaan omdat je denkt dat je jezelf belachelijk gaat maken of je performance niet goed zal gaan.

Plot

Verhaalstructuur, verhaallijn. De handeling in grote lijn.

Plug

(= Stekker).

Podium

(= Bühne)

Verhoging/platform waar de acteurs op spelen.

Podiumkunsten

De kunst die een artiest (acteur/danser...) op een podium neerzet.

Portier

Medewerker van het theater. Hij of zij is belast met het in- en uitlaten van bezoekers. De portier staat altijd bij de deur van het theater om kaartjes te controleren en je naar je plaats te wijzen.

Première
Eerste voorstelling voor een publiek.

Producent
(= Producer)
Iemand die zakelijke, financiële en technische leiding geeft bij het maken van een productie.

Productieleider
Werkt voor een producent. Leider van het technische, organisatorische.

Programma
Boekje, foldertje of origineel gevormd stuk papier dat het publiek krijgt/koopt.
Hierin staan de namen van de spelers, medewerkers...

Projector
(Biemer)
Technisch apparaat waarmee je foto's of videomateriaal op een witdoek (dat meestal op scène hangt) projecteert.

Proloog
Meestal een monoloog die dient als inleiding voor het te spelen stuk.

Props
(= Rekwisieten). Zie rekwisieten.

Publiek
Mensen die naar een voorstelling komen kijken.

R

Raccord
Snelle technische doorloop om de lichtstanden, cues en changementen te checken.

Reading
(Eng. Lezen)
Voor het repeteren van een theaterstuk wordt door de cast gezamenlijk hardop gelezen van het te spelen script, waardoor de acteurs een eerste indruk van het gehele stuk als van hun eigen rol krijgen.

Recensent

Persoon die een beoordeling/recensie schrijft over een voorstelling.

Recensie

Beoordeling van een voorstelling in een krant of tijdschrift, geschreven door een recensent.

Recette

Entree geld dat voor een voorstelling door het publiek is betaald.

Regie

De aanwijzingen van de regisseur soms ook door de auteur.
Wat elke acteur/lichtman/geluidsman...moet doen.

Regieassistent(e)

(= Scriptgirl)

Assistent van de regisseur. Schrijft alles op wat de regisseur vastlegt en houdt details bij. Bv bij film. Als je de eerste opname een rood rekkertje in je haar hebt schrijft de regieassistent dat op zodat je bij de volgende opname niet ineens een blauw rekkertje hebt.

Regisseur

Persoon die de regie vastlegt. Iemand waarvan zijn idee over de voorstelling wordt uitgewerkt. Hij/zij begeleidt de acteurs tijdens de repetities en is verantwoordelijk voor de ineen te zetten voorstelling.

Rekwisieten

(= Props = attributen = accessoires)

Alle voorwerpen die in een voorstelling worden gebruikt.

Rekwisiteur

(= Toneelmeester)

Iemand die instaat voor alle rekwisieten van de acteurs. Die persoon zet alles op de juiste plaats en zorgt dat alles klaarligt. Onmisbaar achter de coulissen.

Repertoire

Alle stukken die een toneelgezelschap ingestudeerd heeft.

Repetitie

Samenkomst van de acteurs om de voorstelling te oefenen/repeteren.
Naarmate de première nadert komt de geluidsman, lichtman...etc erbij.

Repetitieruimte

Plaats/ruimte waar gerepeteerd wordt.

Reprise

Herhaling, heropvoering van een gegeven toneelstuk. Meestal doordat alle voorstellingen volzet zijn en er nog vraag achter kaarten zijn.

Revue

Aaneenschakeling van sketches, dansjes en zang.

Rol

De persoon die een acteur speelt.

S**Scène**

Een gedeelte van een toneelstuk.

Scènewisseling

Wisseling van scènes. Kan bv door een ander decor te plaatsen.

Schmieren

(= Cabotineren)

Schminken

(= Grimeren)

Schouwburg

Een plek waar je toneel kan spelen of naar kan kijken. Er zijn diverse type schouwburgen ontstaan in de loop der eeuwen.

Script

(= Brochure)

Boekje met de tekst van een toneelstuk waar meestal al kleine regieaanduidingen instaan. De acteur schrijft meestal verdere regieaanduiding er zelf bij.

Set

Vooraf term die gebruikt wordt bij het maken van films.

De set is de plaats waar er geacteerd wordt. Bij theater is dat het podium.

Sierdoek

Meestal rood doek die voor het podium hangt zodat het publiek het decor nog niet kan zien.

Sketch

Kort toneelstuk van meestal niet meer dan 10 minuten.

Meestal luchtig van karakter. Komt vaak voor in een Revue.

Soirée

(Tegengestelde matinée)

Avondvoorstelling.

Solo

Iets dat je in je eentje doet. Vb een solo zingen. Een liedje dat je zonder een andere persoon zingt.

Souffleur

(= Fluisteraar)

Pracht van een uitvinding en een engel voor de acteurs! Persoon die gedurende heel het toneelstuk het script meeleeft. Wanneer een acteur dan zijn tekst vergeet fluistert de souffleur de tekst zodat alleen de acteur het hoort.

Speltempo

De snelheid waarin een toneelstuk wordt gespeeld.

Door gebrek van de tekstkennis kan het zijn dat het tempo moeizaam is en dus minder boeiend om naar te kijken. Soms kan het ook zijn dat het tempo te hoog ligt waardoor het publiek de tekst niet meer goed verstaat en/of heel moeilijk kan volgen.

Spot

Zo wordt een lamp die zijn licht werpt op het podium genoemd.

Spotlight

Lamp die op een speciaal/belangrijk voorwerp, plaats, acteur wordt gericht.

Stage

(= Podium)Eng.

Straattheater

Voorstelling die op straat of op een plein gespeeld wordt.

Stroboscoop

Snel knipperend flitslicht. Geeft een speciaal effect.

Synopsis

Samenvatting van de inhoud van een toneelstuk.

T**Tafereel**

(= Scène)

Deel van een toneelstuk.

Technicus

Persoon die zich bezig houdt met de technische kant van het theater.

Meestal zijn er meerdere technicus aanwezig bij een productie. Hij staat in vb voor het licht, geluid...

Technische doorloop

Soort van repetitie waarbij alleen bewegingen, licht en geluid worden doorgenomen om zeker te zijn dat alles gaat zoals het moet.

Tegenlicht

Licht van achteren, het geeft diepte.

Tegenspeler

(= Antagonist)

Soort van medespeler. Wordt meestal gezegd over de persoon naast de hoofdrol.

Telefoneren

"Het is getelefoneerd".

Wordt gezegd van een acteur die een handeling doet dat hij onmogelijk kan weten. Vb. Naar de deur kijken omdat de acteur weet dat een medespeler gaat binnen komen, maar zijn personage zelf kan het niet weten.

Terzijde

Acteur die plotseling uit de scène treedt en zich richt tot het publiek.

Het kan gebeuren dat de acteur iets zegt tegen het publiek dat door de medespelers op het podium niet 'gehoord' mogen worden.

Theatercoup

Onverwachte wending.

Thriller

Toneelgenre; spannend verhaal.

Toeschouwer

Persoon die komt kijken naar een productie. Al die personen samen vormen het publiek.

Toi Toi Toi

(= Break a leg, merde)

Succeswens. Omdat 'succes' zeggen ongeluk brengt zeggen de spelers tegen elkaar Toi Toi Toi.

Tomaat

Rode groente. Werd vroeger gebruikt om naar de acteurs te gooien door het publiek om hun ontevredenheid te tonen als de voorstelling niet goed was.

Toneelmeester

Iemand die instaat als helper achter het podium/tussen de coulissen.

Toneelmeester probeert de acteur kalm te houden en kijkt of alles wel klaar ligt voor de acteurs. Vb. Het aangeven van attributen, kleding...

Toneeltoren

Dit is een grote ruimte boven het toneel die gebruikt wordt om decor op te hangen dat uit het zicht van het publiek moet blijven. De meeste toneeltorens zijn meer dan 22 meter hoog.

Track

Geluidsopname speciaal voor een voorstelling gemaakt.

Tragedie

Toneelgenre; een verhaal over een persoon die door het noodlot achtervolgd wordt en uiteindelijk verschrikkelijk ten onder gaat.

Tragi-komedie

Toneelgenre; Vaak meer een komedie die tragisch afloopt.

Try-out

Proefvoorstelling dat voor de première wordt gegeven om na te gaan hoe het publiek reageert. Meestal zijn de kaarten voor die voorstelling minder duur of in sommige gevallen zelf gratis.

Type

Persoon, figuur die wordt gespeeld.

U

Uit de rol vallen

Tijdens het spelen iets zeggen of doen wat niet bij de rol hoort.

Uitvoering

Hoort niet bij het toneel maar bij andere gezelschappen die iets aan het publiek willen laten zien. Vaak verward met voorstelling.

Underacting

Zeer ingetogen manier van (toneel)spelen. Het tegenovergestelde van overacting.

V

Vestiaire

(= Garderobe)

Plaats waar de jassen worden opgehangen van het publiek.

Vierde wand

In een lijsttheater spelen de acteurs alsof ze in een kamer zijn met vier wanden. De vierde wand is dan de doorzichtige wand van lucht tussen de spelers en het publiek.

Volgspot

Schijnwerper die een persoon op toneel volgt.

Voorstelling

Vertoning van toneel/theaterkunsten aan het publiek.

Vrijkaartjes

Gratis kaartjes voor een voorstelling.

W

W's

Wie? Wat? Waarom? Waar? Wanneer?

Vijf belangrijke vragen om een spel mee op te bouwen

1. Wie ben je?
2. Wat ben je aan het doen?
3. Waarom gebeurt dat?
4. Waar speelt zich dit af?
5. Wanneer gebeurt het?

X

X

Kruisjes van plakband op de podiumvloer. Zo kan de acteur beter zien waar hij moet staan.

IJ

IJsberen

Wordt door acteurs gedaan als ze zich zenuwachtig beginnen maken net voor een voorstelling.

Heen en weer lopen tussen twee punten.

Z

Zaalbrug

Loopbrug in de zaal tegen het dak om lampen te verstellen.

Zetstuk

Los decorstuk.

Zichtlijn

Plek in de zaal waar net nog goed/slecht zicht is op het podium.

Zijbrug

Loopbrug aan weerszijden van het podium.

Zijlicht

Lampen vanuit de zijkant van het toneel.

Dit licht wordt veel gebruikt om bewegingsvormen te accentueren.

Podiumvoorstelling